

Савремена мађарска поезија – Иштван Турци

АНАТЕВКА

видите
вечна нада на стаклу
нашег прозора ледене шаре залуд гаји
кренути... кренути треба
забрављени погледи
на загрљај спремна руковања
вредност већ и сам опроштај губи
надахнуте редове ослобођене старе
мелодије из Књиге цитирамо
носи носи ветар
тамо пак између одсечених плетеница
су крпе облака поцепаних рана
пејзаж се замршава
на рубовима страних градова без капела
само је непрекидна игра звоника
страха
своје домове сви једном напустимо

ДВА ТРЕНА МРЖЊЕ

Блиц, сат крене.
Мишић лица ни да задрхти:
концентрација без алира.
Држати се правила игре.
Циљ гоњења је гоњење.
Циљ мучења је мучење.

Један је циљ и крст циља.
На намеру помак је
окомит.
И поглед је миниран.
Ти ту блонд и плавоок
не можеш бити.
Прошлост ти је нетакнута, а логика другачија,
према властитим законима живиш
и размишљаш,
дакле привремено
је окончано.

Круг
у већини случајева
се затвара.
Пут бекства
савест у распаду затвара.
Требало би проклет постати.
Требало би у даљ нестати.
Грех,
ој,
срце како потлачи.

САМО СЕНКЕ ЧУВАЈУ

Само сенке чувају, кад који пут ноћу се из сна
тргнем. Мрак ми није противник. Непосредно поред
гробља сам се родио, те преко прозора гледајући иза
ограде суседне куће видик два висока, бршљаном
обрасла камена крста затварала. Између гробова

гробља улице Алмаши ко зна колико пута сам незаштићеном смиреношћу прешао. Можда као осмогодишњак или још млађи. Који пут у јутарњој магли, који пут пак испод жуто опалог вела раног сутона. Места гробница сам памтио, познанике чак и поздравио. Бесраман анђео искушавања ме је водио. Још сам и уживао у томе да се не бојим, бар сам се тако понашао, та терапија успешна је била. Ноћу кад се тргнем из сна сетим се тога да имам успомене и неколико минута засигурно знам у сновима шта сам радио и кога срео.

БОГ ЗВАН ПИСАЊЕ

Још десет корака, још девет, још осам, седам, крв строг ритам држи, око се сужава, три, два, један и та песма такођер је готова. Ту је. Из ње на пут још ништа није кренуло. У затвореном врту погледа се одмара, ужива. Њени дужи и краћи редови једни преко других љуљају. Јер светли, заваарава, у ствари само за себе сјаји. Било какав облик, било коју боју преузима, сматраш да је најлепша. Свака њена реч на свиленој лестви се пење, изнад тебе. Дотицај је забрањен. С њом везе немаш. Твоја је. Јеси поседник а и губитник. Ако би којим случајем из ње један комад за себе задржао, још никако немој. Што више си изгубљен тим си јачи. Жудња не постоји, прилике су такве биле. Нигде света, само унутра, тврдиш, (цитираш), као да би на сваки начин нагласити хтео да себи си се вратио. Од тога ни то не би било теже кад би отцепљење вежбао. На пример тишину што је богу званог Писање коначна аргументација.

НАРОДНА ПЕСМА

Замисли нешто што ти уистину прија. Реци: моја жена у језеру се купа. Понови: у језеру се купа. Уз то и пејзаж подеси: њен лик поново из бистрог, нерашчлањеног свитања саздај. Предај се тишини и нетремице пази. Осетићеш: како прекрасну, дугу, мокру косу напред назад баца, земља задрхти. Ветар је чешаљ а вода гледало. Мирис присне траве ју опточи. Њено достојанство четинари чувају. Покрете облаци опонашају. Јато птица ју хвали док златан прах твог погледа на њу издалека пада. Вече је тек дрхтај испод твојих очних капака. Бедро, трбух, дојке, места бескрајних покајања са четињара ослобођена влажна светлост осветљава. Између њене коже и успомена истрајни вилин коњици се провлаче. Учини присном: нека попут ливаде мек пешкир залепрша у твојој руци. Цртеж је већ готов; твоји прсти, те зимогрозне птице, пре но што њу параван ноћи не сакрије, коначно могу на њу слетети.

ЗАТИМИЈА¹

У оку ветра време је само брусена стена. Како тамо горе у стерилном вису шеталишта бедема стојиш и погледаш окол, строго према доле, јер твојој природи тај правац одговара, извесност ти сам си. На лицу ти оштре сене изненада стиглог сутона се не виде. Те

¹ Измишљена реч. Требало би да значи — *затим* земља, *прим. прев.*

само ми видимо, познаваоци пролаза, на пропаст осуђени, светим пословима вични, смртници рањених срца и остали пробисвети вере. Ми, који паметније радимо, ако се од богом у роду асоцијација суздржимо. Механички кораци твоји на калдрми променаде што у други свет води, не одзвањају. Од тамо проматрајући схватљиво је зашто пут ћути. У блештавом сада зашто је светлост шта од горе стиже тамна. У друштву сретних форми путујући, славна земаљска знамења тешко ће опстати. Нема ништа потресног у томе, ако у Великој Непомичности нашу баштину рашчланиш.

*•Песме одабрао, приредио биографију
песника и с мађарског превео Илеш Фехер*

БЕЛЕШКА О ПЕСНИКУ

Мађарски песник, преводилац Иштван Турци (Turczi István — 1957) је дипломирао на Мађарско-енглеско-финској катедри Универзитета Eötvös Loránd где је и докторирао. Оснивач је и главни уредник литерарног часописа Парнасуш (Parnasszus). До сада је објавио 21 збирки поезије, 7 романа, те 11 драма и играказа.

Од добијених награда истичу се: награда Атила Јожеф, Почасни доктор литературе World Academy of Arts and Culture, Награда Prima primum, Орден Мађарске — Официрски крст.